

Zô mor 'n baggeraer? Dêel 1.

Dut verhaoltjie gaot over Daon Groeneveld die toe (in 1987) twêënnegentig jaere oud was en die op 5 juli 1895 in de Rijsdijkestoep was gebore. Kaorel Lanser gong hum, gewaopend mè z'n bandrecordertie en een flessie spraakwaoter, een paor middagchies opzoeke in z'n kaomertie in 't ouwe "Huize Parrekzicht" in Slierecht en we maakte deuze saomevatting van die interviews van toen.

Fop Smitbôôt

As jongchie van amper twaolef jaer, was 't nae zes klasse van de lêêgere school waareke geblaeze, zô gong dà in die tijd. Geld om deur te lere dat was t'r nie. Toe die pas dertien was, wier die al kostwinner, want z'n vaoder overlee. Hij waarekte as schippersknechie voor een kaorig lôontjie, lang en hard. Toedertijd wier d'r nog veul gebruik gemaakt van de zaaile in de sloopvaart en somtije was t'r al 'n stôømmesien. An boord van 'n zaaiklipper had ie zellefs 'n klaain metorrechie om 't zaail te hijse. Nermaol dan mos hêel de schippersfamilie aan dek komme om 't zaail in de mast te hijse, mor met die moter wier 't 'n stuk êenvoudiger. Toch het Daon 't gezegde: "Hij hijs 't nie!" veul aan d'n lijve ondervonge. 't Beurde zat genogt dat de mast en 't zaail gestreke mosse worre bij 't pesere van 'n brug. Mor, as t'r dan 'n bietjie tegestrôôm sting, dan kwam 't nogal is voor dà je gewoon weer vanonder die brug vandaen trugdreef. Dan begon 't hêele circus overnieuw, de mast omhông, de zaaile hijse, vaert maake, de zaaile strijke, de mast naer beneejene en dan mor hope dà je 't wel haolde. Ze gonge zôwaer hêemel op de zaailtjies naer de Ruhr om kole te laoje om die te gaon losse in Middelharnis of Meneerse, zôôas ze daer zeeje. 't Waareke op die manier beviel hum nie zô aareg en daerom kwam die met de Fop Smitbôôt op huis aan zô gaauw as tie d'r de kans toe zag. De Fop Smit was 't vervoermiddel bij uitstek in die jaere en op Slierecht hà je wel een paor aanlegplaetse.

Gekort

D'r zou 'n grôôt waarek op 't Kaaizer Wilhellemkenao in Duitsland komme. Van Hattum was d'n aannemer en haalef Slierecht zat 'r temet. Daon gong d'r heene voor 'n maond of nege. 't Kenaol mos over 90 kilemeter verbrêêjd en verdiept worre. De getrouwdes die mogge zô af en toe voor de beurt naer huis, mor de vrijgezelle mosse deurwaareke tot de Korsemis. Veul Brijhappers hen aan 't lange waareke in Duitsland nog 'n aerdig pesjoentjie overgehewe in de vurrem van "Duitse Rente", mor eve goed worre ze daervoor op d'r AOW-chie gekort voor twêe percent per vol jaer dà ze daer aan de gang gewist zijn.

Drinkebroer

Op 'n putjie van Brêêjenbout in Schoonhove, amper 10 kilemeter van huis, was 't hêel nermaol dà je vier weke lang aan boord bleef, eer ie voor de beurt gong. Daon voer daer op 'n bak en hij had daer 'n maot an boord die aaltijd aareg veul dorst had. Deur 't drinke wier die kèrel nogal aggeresief en zoch tie met iederêên mot en gong die op de vuist. Nae êên van z'n veule uitspattinge kreeg d'n drinkebroer 't aan de stok met 'n pliesiegent en belandden die gelukkig in de baojes. 'n Schôönen opruiming!

Nie veul

In 1914 kreeg Daon 'n oproep om onder de waopene te komme en mos tie voor de keuring van de militaire dienst verschijne en dà gong zô ongeveer op de vollegende manier: D'n dokter, 'n officier die hum mos onderzoeke, die vroeg aan hum: "Slik jij is drie keer!" Nou, dat dee Daon, mor op d'n

êên of aore manier had ie 't bepaold nie goed gedaen, want hij wier ter plekke afgekeurd en ongeschikt geacht voor 't leger. 't Zel bepaold nie aareg gewist zijn, is z'n opvatting achteraf, aandere had ie nou ommers gêên 92 jaer kanne weze, dus was 't met dien afwijking best vol te houwe gewist. Nae de keuringsperiekele trug naer 't baggerbedrijf en nou mosse ze met 'n hêêle ploeg naer Hamburreg. 't Waarek gong uit van de steun en 't wier uitgevoerd deur Phillip Holzman. Pesjoen het ie aan dat karrewaai nie overgehouwe, 't was ommers oorlog en laeter toe mos ie aan kanne tône dà je daer gewaarekt had. Pepiere, ontslagbewijze of getuigschrifte die wazze d'r toe nò nie, dus mos ie voor getuige zurrege. Met die getuige mos ie dan naer de Wijnstraet in Dordt, daer was 'n instansie die daer over gong. Somwaaile wiere je getuige nie aanvaerd en dan kò je weer naer huis, lôôpend en met de bôôt en dan kò je zien of ie messchie nog een aander kon vinge om te getuige. Ofschôôn die al jaere kostwinner was, was tie tò nog mor 'n jonge, zôôdat ie nie veul kreeg. (Wordt vervolgd)

Kaorel en Huibpie

P.S. 't Aalderleste nieuws, zôôas de stambôôm van de familie Van Hoek en ok nog die van Groenewege en Hofman (Baon-Hofman), is te vinge op de website van de verêêniging: www.historie-sliedrecht.nl